

Apuka szarvashibái

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 19. szám, 2019. május 10.

Az *ÉS* 2019. május 3-i számának Páratlan oldal rovatában nagybandó apuka azon háborog *Szarvashibák* című glosszájában, hogy a *Hófehérke* című mesében, amelyet kilencéves kislánya a Magyar Elektronikus Könyvtárban (mek.oszk.hu) talált, hemzsegnek a helyesírási hibák. Kislány és apuka legott felelős szerkesztőért kiált, aki az összes hibát kijavítja, méghozzá sietve, mert őket „majd felveti a bosszúság”.

Csak hogy nincs az a szerkesztő, aki apuka helyébe léphetne. Aki elmondaná helyette a kislánynak, hogy mi a különbség az internet és a könyvtár, az internetes (ingyen hozzáférhető) szöveg és a hivatásos kiadó által gondozott és közzétett, (jellemzően) pénzért árult szöveg között. Talán még ezt megelőzően az olvasásról, szövegértésről is ejtene néhány szót. Mert ha azt olvassuk, ami a mek.oszk.hu oldal legelején áll:

Grimm testvérek összegyűjtött meséi, magyarba átültette Benedek Elek. Ezen kötet a Grimm Testvérek meséi és Grimm Testvérek válogatott meséi című könyveket tartalmazza.

Budapest, Lampel R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) R. T. Könyvkiadóvállalata

és nem tudjuk („nem vesszük le”), hogy legalább százéves szöveggel van dolgunk, s hogy azon *A magyar helyesírás szabályai* 12. kiadása (2015) szerinti írásmódot számon kérni botorság, akkor sok mindenről beszélnünk kell. Például az időről, annak múlásáról, amit fellengzősen történelemnek, jelen összefüggésben kultúrtörténetnek is nevezhetünk. A nyelvéllapot, szűkebben véve a helyesírás változásairól. Azután az idegen nyelven (nem magyarul) keletkezett szövegek magyarításáról, az úgynevezett fordításról vagy műfordításról. A szerzői jogokról (ha arra keressük a választ, miért ez az „antik” szöveg van a MEK állományában, és nem pl. az Adamik Lajos és Márton László fordította Grimm-mesék). De ha a kislányt mindez untatná, lehetne beszélni az interneten kattintgatásról is: hogy ha a neten bármire rákeresünk, szinte bizonyosan találunk valamit, csak éppen nem árt tisztában lennünk vele, hogy mit is találtunk, hol, és az milyen forrásból származik, illetve milyen feltételek teljesülése esetén tekinthetjük megbízhatónak, a keresésünk célját kielégítőnek.

Véleményem szerint a gyermekkel közös, első indulatból gerjedő bosszankodás helyett a beszélgetés, az együtt tájékozódás hasznosabb lenne – minden családban. Olvasni pedig még mindig ott a könyv, kortárs „felelős” szerkesztővel, „felelős” kiadóval.